

Analyse nasjonale prøver for 8. og 9. trinn 2020

Guttene presterer gjennomgående noe svakere på alle prøvene i år sammenlignet med i fjor. Jentenes prestasjoner varierer på de ulike prøvene. Resultatene gir ikke noe tydelig svar på hvilken betydning vårens hjemmeundervisning har hatt for elevenes læring.

STATISTIKK | Sist endret: 10.11.2020

Tall og fakta

Flere tall om nasjonale prøver 8. og 9. trinn

Hva er nasjonale prøver?

Hovedpunkter

- Det er ingen endringer nasjonalt i gjennomsnittlige skalapoeng i lesing, regning og engelsk.
- Guttene presterer litt bedre enn jentene i regning, mens i lesing er det motsatt. I engelsk presterer guttene og jentene mer jevnt. Dette er i tråd med tidligere års resultater.
- Guttene presterer noe svakere i år sammenlignet med i fjor på alle prøvene.
- Jentene presterer noe svakere i lesing og noe bedre i engelsk sammenlignet med i fjor.

Små endringer i prestasjoner over tid

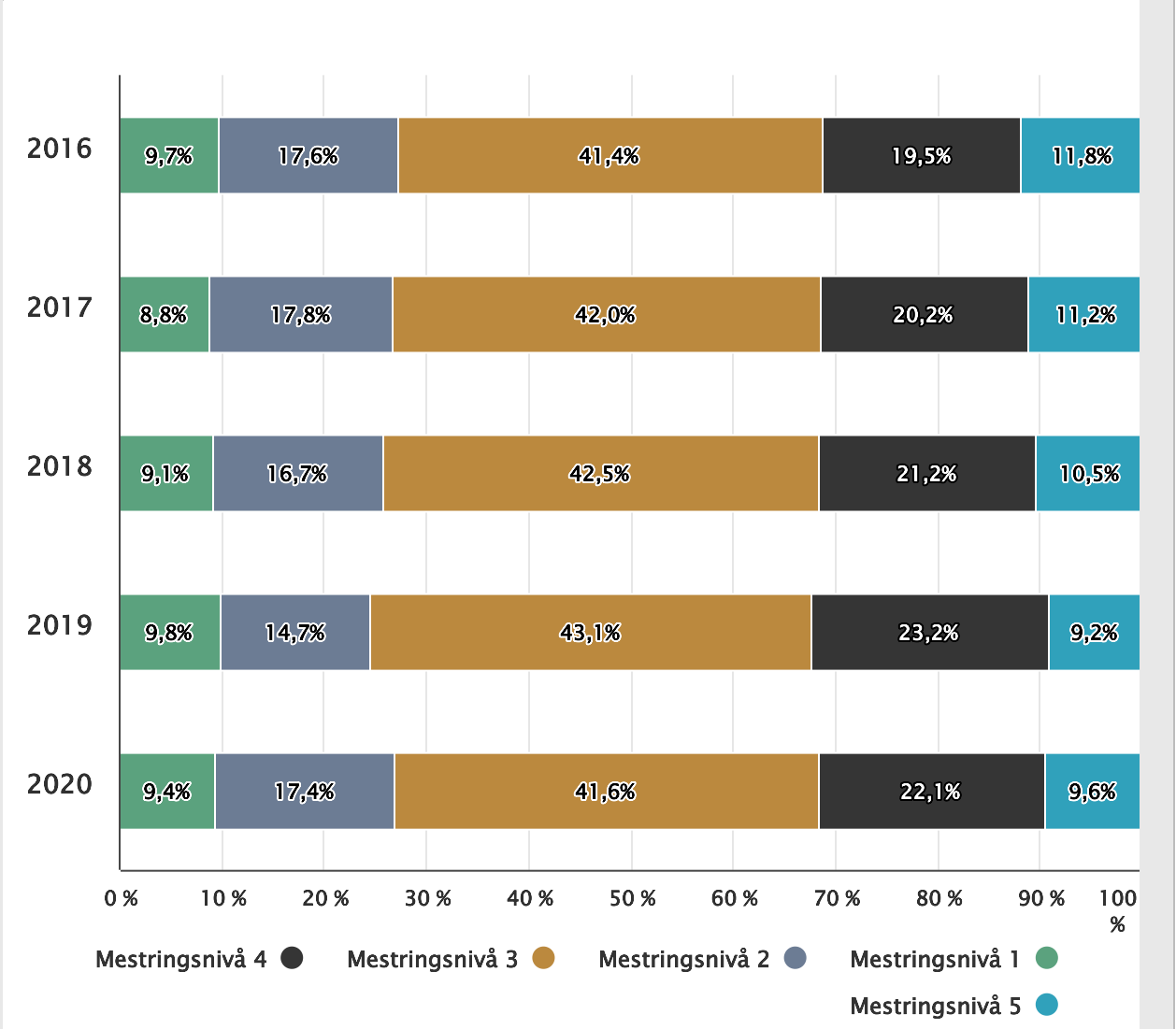
Høsten 2020 gjennomførte omtrent 60 000 elever på 8. trinn nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk. I tillegg gjennomførte cirka 60 000 elever på 9. trinn de samme prøvene i lesing og regning.

Nasjonalt er det ingen endring i gjennomsnittlig skalapoeng i lesing, regning og engelsk fra vi startet å måle utvikling over tid og frem til 2020.

^ Lesing på 8. trinn

I lesing er 27 prosent av elevene på de to laveste mestringsnivåene (nivå 1 og 2). Fra 2016 til 2019 har andelen minket noe for hvert år. Det siste året har imidlertid andelen økt og er nå på samme nivå som i 2017. Andelen elever på de to høyeste mestringsnivåene (nivå 4 og 5) har ligget stabilt på omtrent 32 prosent i hele perioden. Men det er en tendens til at det blir færre elever på det høyeste mestringsnivået og flere på det nest høyeste.

Elever fordelt på mestringsnivå i lesing 8. trinn

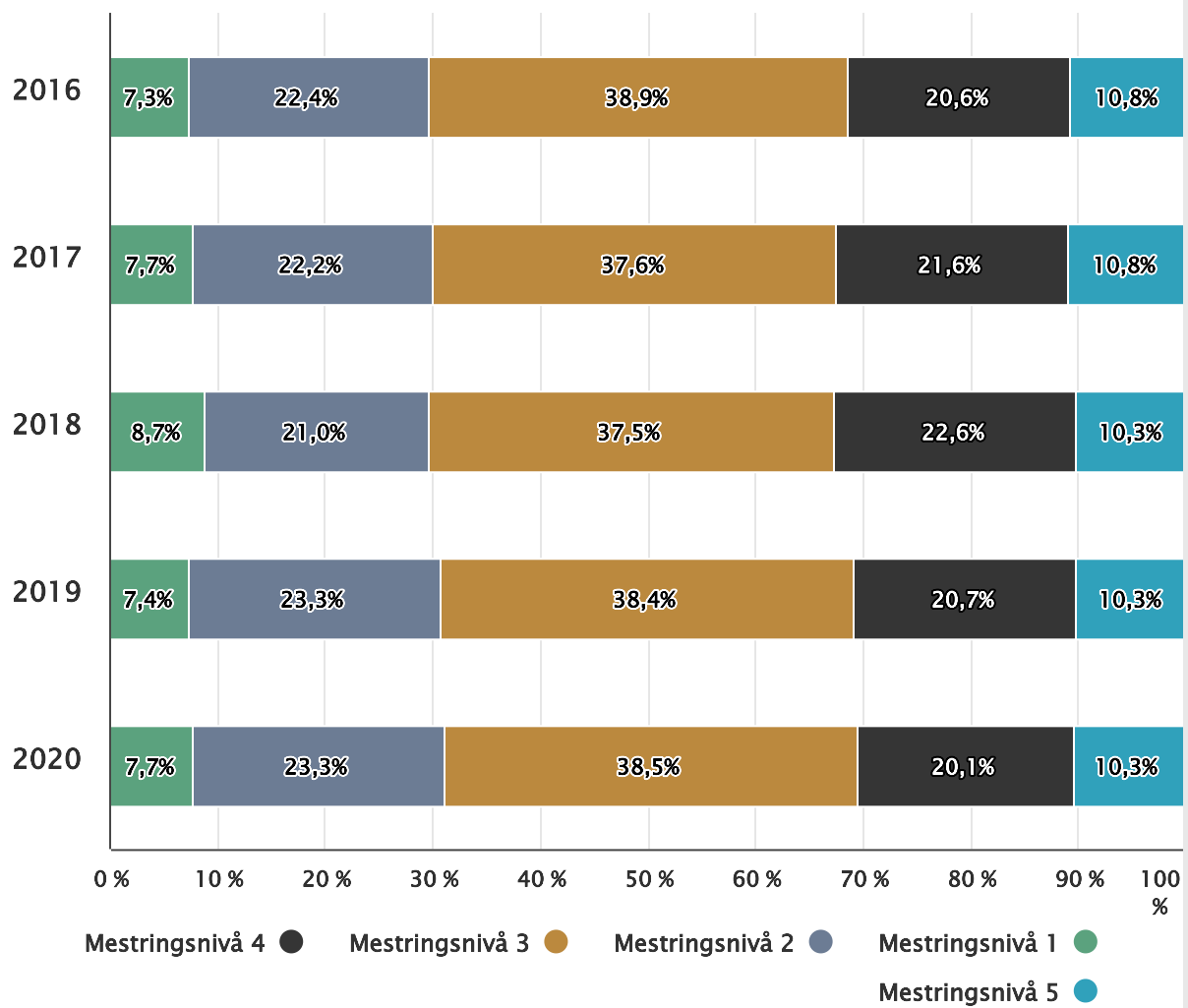

	2016	2017	2018	2019	2020
Mestringsnivå 1	9,7%	8,8%	9,1%	9,8%	9,4%
Mestringsnivå 2	17,6%	17,8%	16,7%	14,7%	17,4%
Mestringsnivå 3	41,4%	42,0%	42,5%	43,1%	41,6%
Mestringsnivå 4	19,5%	20,2%	21,2%	23,2%	22,1%
Mestringsnivå 5	11,8%	11,2%	10,5%	9,2%	9,6%

^ Regning på 8. trinn

I regning er 31 prosent av elevene på de to laveste mestringsnivåene. Det er omtrent likt som i fjor og en liten økning fra 2016. På de to høyeste mestringsnivåene har det vært en marginal nedgang fra i fjor.

Elever fordelt på mestringsnivå i regning 8. trinn

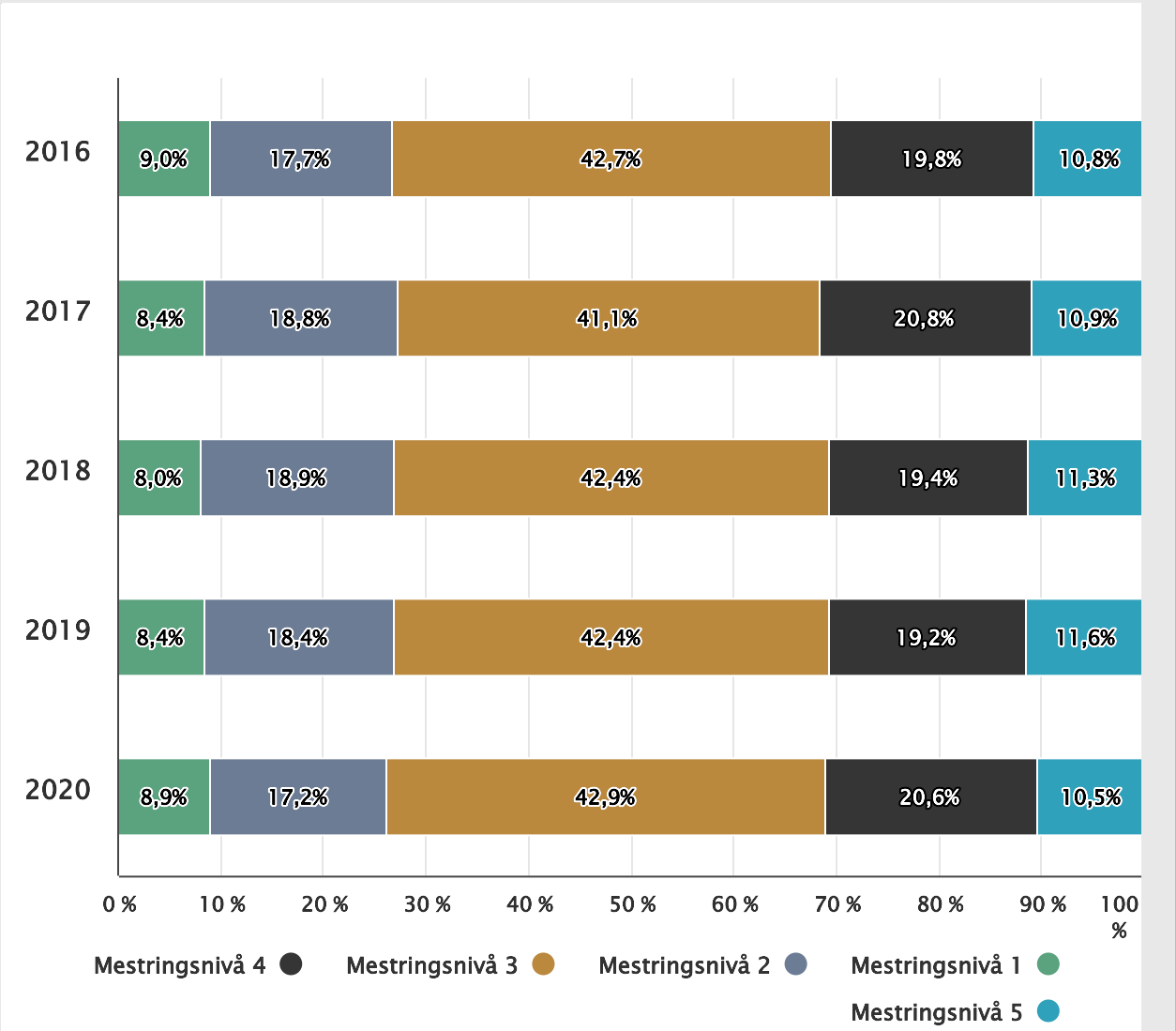

	2016	2017	2018	2019	2020
Mestringsnivå 1	7,3%	7,7%	8,7%	7,4%	7,7%
Mestringsnivå 2	22,4%	22,2%	21,0%	23,3%	23,3%
Mestringsnivå 3	38,9%	37,6%	37,5%	38,4%	38,5%
Mestringsnivå 4	20,6%	21,6%	22,6%	20,7%	20,1%
Mestringsnivå 5	10,8%	10,8%	10,3%	10,3%	10,3%

^ Engelsk på 8. trinn

I engelsk har andelen elever på de to laveste mestringsnivåene gått ned fra 28 prosent i 2016 til 26 prosent i 2020. I samme periode har det også vært en liten økning i andelen elever på de to høyeste mestringsnivåene. Siden i fjor har det vært en liten nedgang på de to laveste nivåene og en liten økning på de to høyeste nivåene.

Elever fordelt på mestringsnivå i engelsk 8. trinn

	2016	2017	2018	2019	2020
Mestringsnivå 1	9,0%	8,4%	8,0%	8,4%	8,9%
Mestringsnivå 2	17,7%	18,8%	18,9%	18,4%	17,2%
Mestringsnivå 3	42,7%	41,1%	42,4%	42,4%	42,9%
Mestringsnivå 4	19,8%	20,8%	19,4%	19,2%	20,6%
Mestringsnivå 5	10,8%	10,9%	11,3%	11,6%	10,5%

De aller fleste deltar på nasjonale prøver

Deltakelsen på nasjonale prøver på 8. trinn er generelt høy, 95 prosent. Rundt 3,5 prosent av elevene ble fritatt fra gjennomføringen av prøvene. Det har vært svært liten endring i andelen elever som blir fritatt de siste fire årene.

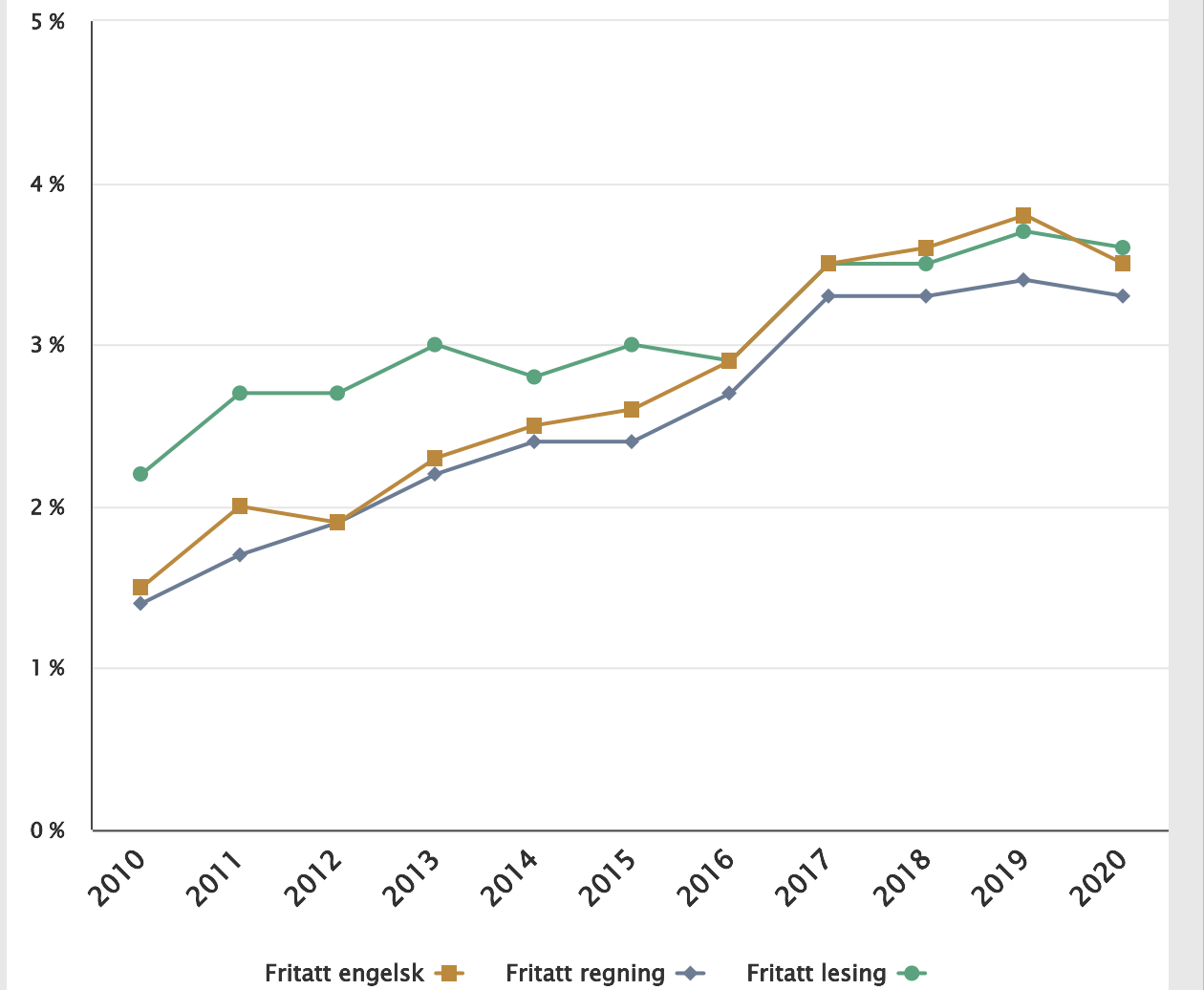
^ Elever som fritas fra nasjonale prøver

Det er elever som har et enkeltvedtak om spesialundervisning eller særskilt språkopplæring som blir fritatt fra nasjonale prøver. Elevene blir fritatt når det er klart at resultatet fra prøven ikke vil ha noen betydning for elevens videre opplæringen. Det vil alltid være forskjeller mellom år i andelen elever som blir fritatt fra nasjonale prøver på lokalt nivå. Dette henger sammen med at elevgrunnlaget endrer seg fra år til år.

Det er også elever som ikke deltar på prøvene på grunn av dokumentert eller udokumentert fravær. På 8. trinn har denne gruppen økt litt fra i fjor og utgjør i 2020 mellom halvannen og to prosent. Dette er som forventet gitt koronasituasjonen da elever som ble forhindret fra å gjennomføre prøvene grunnet opplæring hjemme, ble registrert som ikke deltatt.

På 9. trinn øker andelen elever som blir fritatt litt fra i fjor. I lesing og regning ble henholdsvis 4,1 og 3,8 prosent av elevene fritatt fra årets gjennomføring.

Fritak fra nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk på 8. trinn 2020

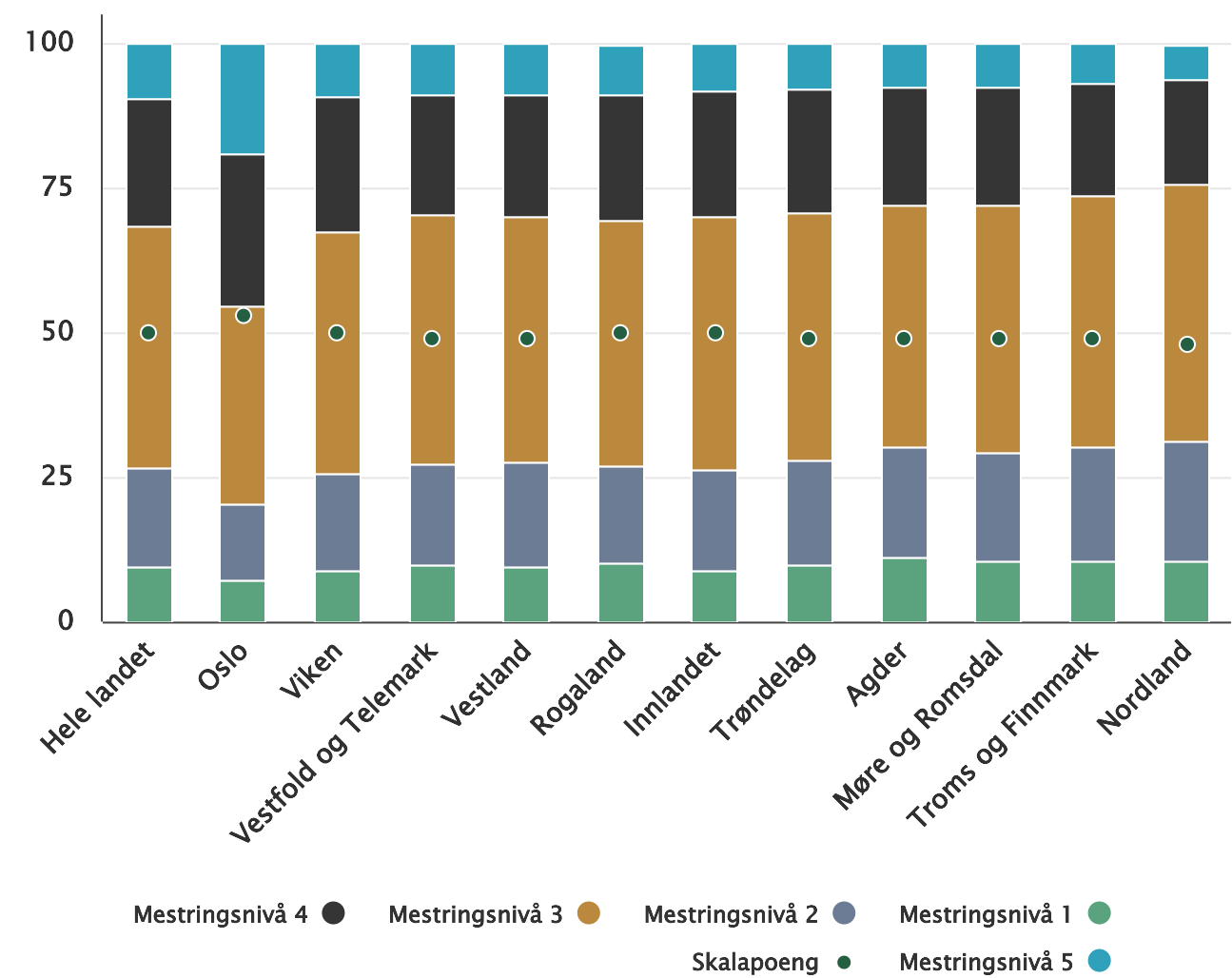
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Fritatt lesing	2,2%	2,7%	2,7%	3,0%	2,8%	3,0%	2,9%	3,5%	3,5%
Fritatt regning	1,4%	1,7%	1,9%	2,2%	2,4%	2,4%	2,7%	3,3%	3,3%
Fritatt engelsk	1,5%	2,0%	1,9%	2,3%	2,5%	2,6%	2,9%	3,5%	3,6%

1 av 5 presterer på høyeste mestringsnivå i lesing i Oslo

Det skiller fire skalapoeng mellom fylkene med høyest og lavest poeng i engelsk og regning, og fem poeng i lesing. Fordelingen av elever på mestringsnivå viser tydelig at andelen elever på høyeste mestringsnivå varierer mest mellom fylkene. Det er særlig Oslo som skiller seg ut. I Oslo presterer 19 prosent av elevene på høyeste mestringsnivå i lesing, mens andelen elever på høyeste mestringsnivå i de andre fylkene varierer mellom 6 og 9 prosent. Når det gjelder andelen elever på laveste

mestringsnivå, er forskjellen mellom Oslo og de andre fylkene ikke like stor. Vi ser det samme mønsteret også i resultatene for regning og engelsk.

Skalapoeng og elever fordelt på mestringsnivå for fylker, lesing 8. trinn, 2020

	Hele landet	Oslo	Viken	Vestfold og Telemark	Vestland	Rogaland	Innland
Mestringsnivå 1	9,4	7,4	8,8	10,0	9,6	10,1	8,8
Mestringsnivå 2	17,4	13,1	17,0	17,3	18,2	17,0	17,7
Mestringsnivå 3	41,6	34,1	41,6	43,2	42,3	42,3	43,6
Mestringsnivå 4	22,1	26,3	23,4	20,7	21,1	21,9	21,9
Mestringsnivå 5	9,6	19,2	9,3	8,9	8,8	8,6	8,0
Skalapoeng	50,0	53,0	50,0	49,0	49,0	50,0	50,0

Guttene presterer noe svakere i år enn i fjor på alle prøver

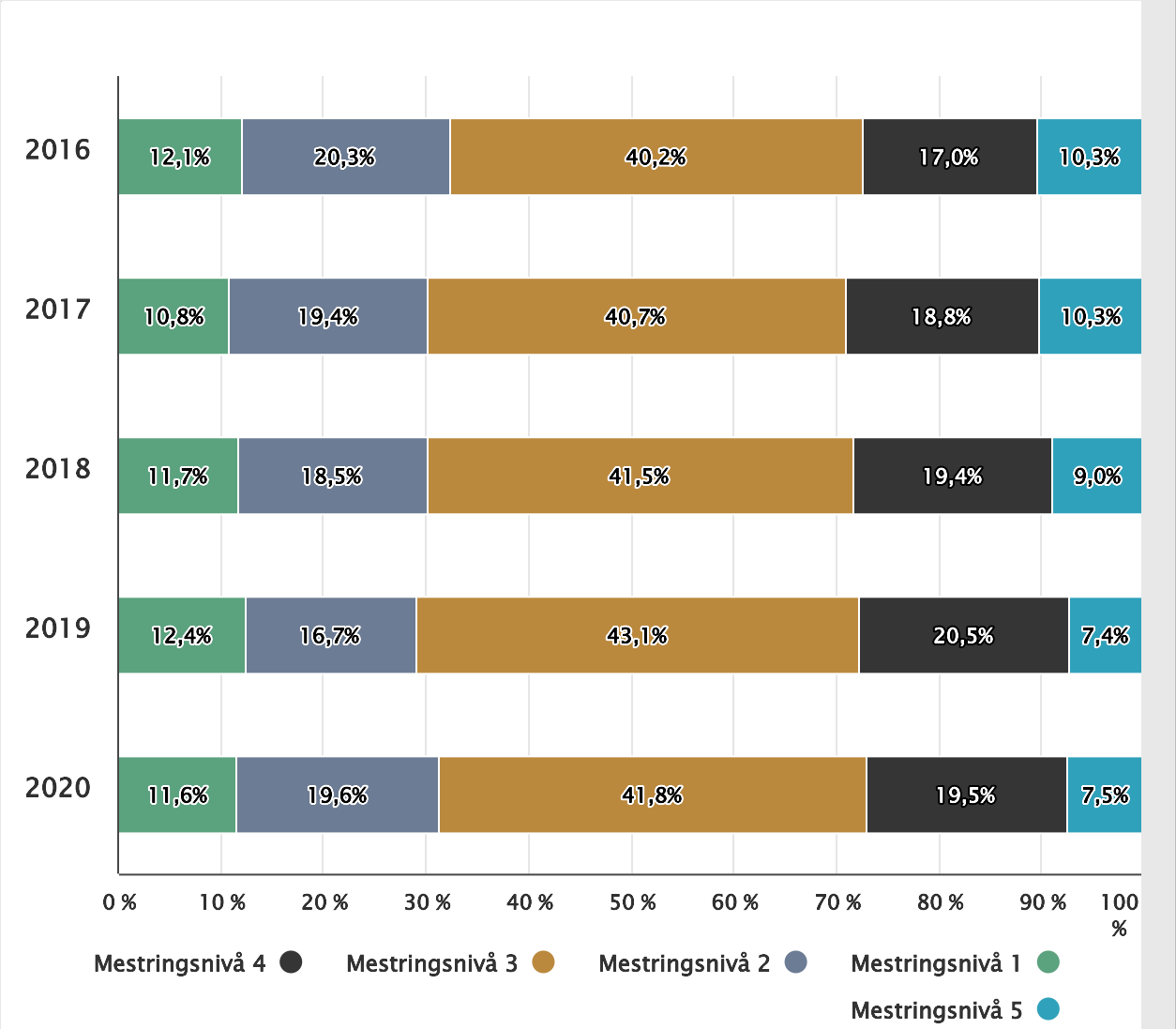
Jentene presterer i snitt to skalapoeng mer enn guttene i lesing, mens guttene i snitt presterer to skalapoeng mer enn jentene i regning. I engelsk presterer guttene og jentene likt. Dette er i tråd med tidligere års resultater.

Det er flere jenter enn gutter som presterer på de to høyeste mestringsnivåene i lesing, mens det er omvendt i regning. Det er også færre jenter enn gutter som presterer på laveste mestringsnivå i lesing. I regning og engelsk skiller det lite mellom jenter og gutter i andelen på laveste mestringsnivå.

^ Gutter og jenter i lesing, 8. trinn

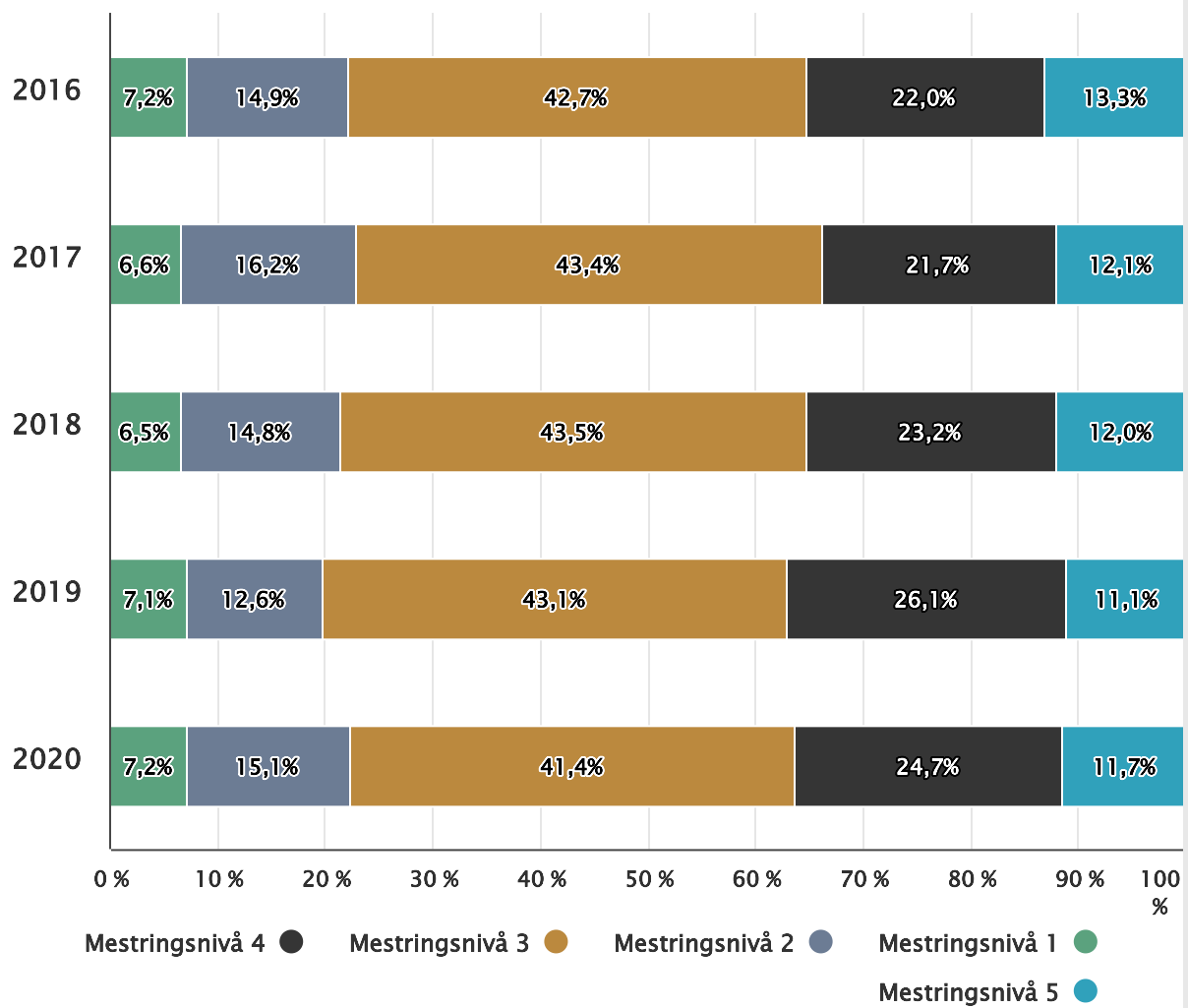
I lesing øker både andelen gutter og jenter på de to laveste mestringsnivåene sammenlignet med i fjor, og er nå på omtrent samme nivå som for fem år siden. Samtidig har både andelen gutter og jenter på de to høyeste mestringsnivåene gått noe ned fra i fjor. For gutter er dette den laveste andelen siden måling av utvikling begynte. For jenter var det kun i fjor at andelen på de høyeste mestringsnivåene var høyere.

Gutter fordelt på mestringsnivå i lesing for elever på 8. trinn

	2016	2017	2018	2019	2020
Mestringsnivå 1	12,1%	10,8%	11,7%	12,4%	11,6%
Mestringsnivå 2	20,3%	19,4%	18,5%	16,7%	19,6%
Mestringsnivå 3	40,2%	40,7%	41,5%	43,1%	41,8%
Mestringsnivå 4	17,0%	18,8%	19,4%	20,5%	19,5%
Mestringsnivå 5	10,3%	10,3%	9,0%	7,4%	7,5%

Jenter fordelt på mestringsnivå i lesing for elever på 8.trinn

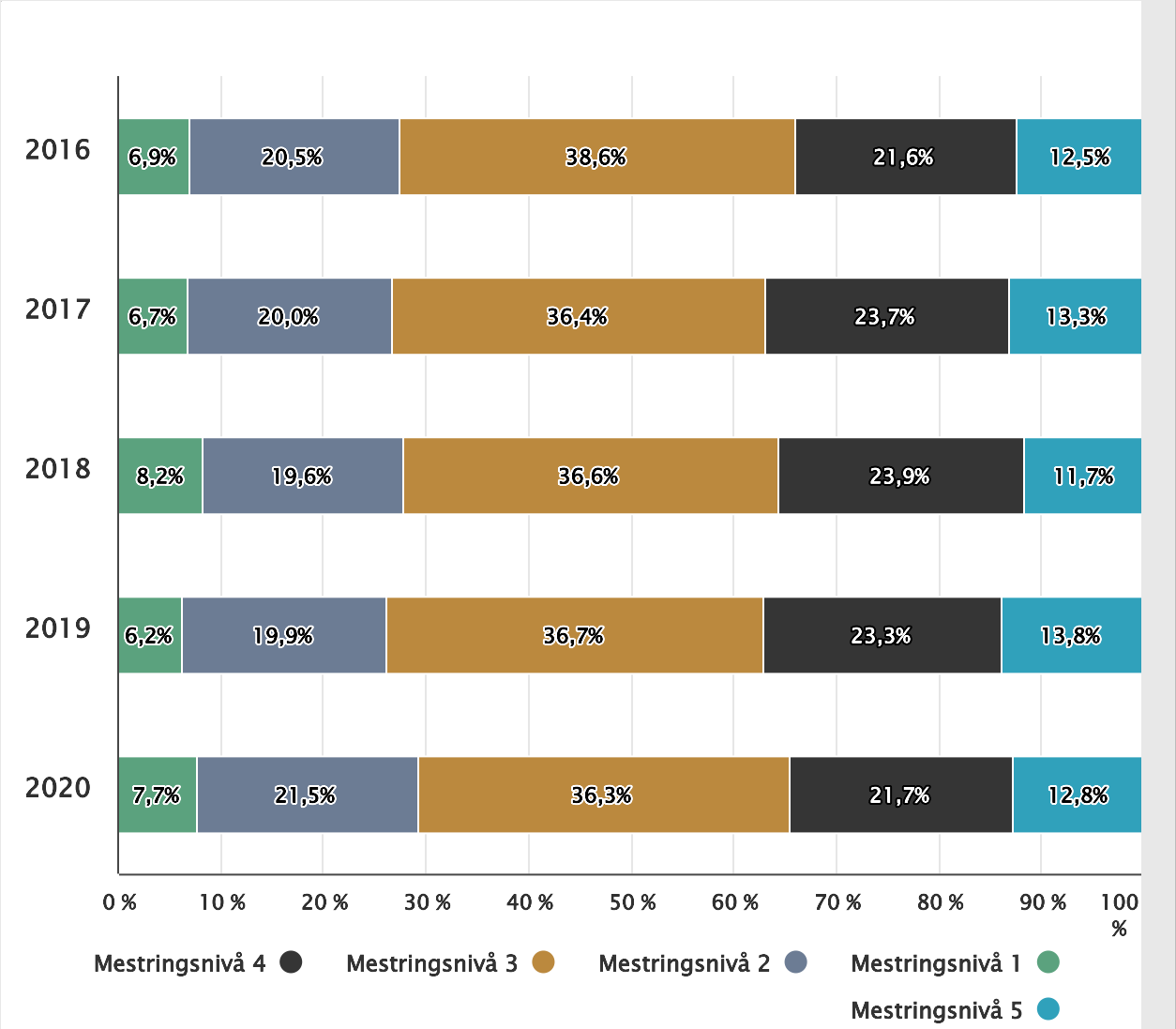

	2016	2017	2018	2019	2020
Mestringsnivå 1	7,2%	6,6%	6,5%	7,1%	7,2%
Mestringsnivå 2	14,9%	16,2%	14,8%	12,6%	15,1%
Mestringsnivå 3	42,7%	43,4%	43,5%	43,1%	41,4%
Mestringsnivå 4	22,0%	21,7%	23,2%	26,1%	24,7%
Mestringsnivå 5	13,3%	12,1%	12,0%	11,1%	11,7%

^ Gutter og jenter i regning, 8. trinn

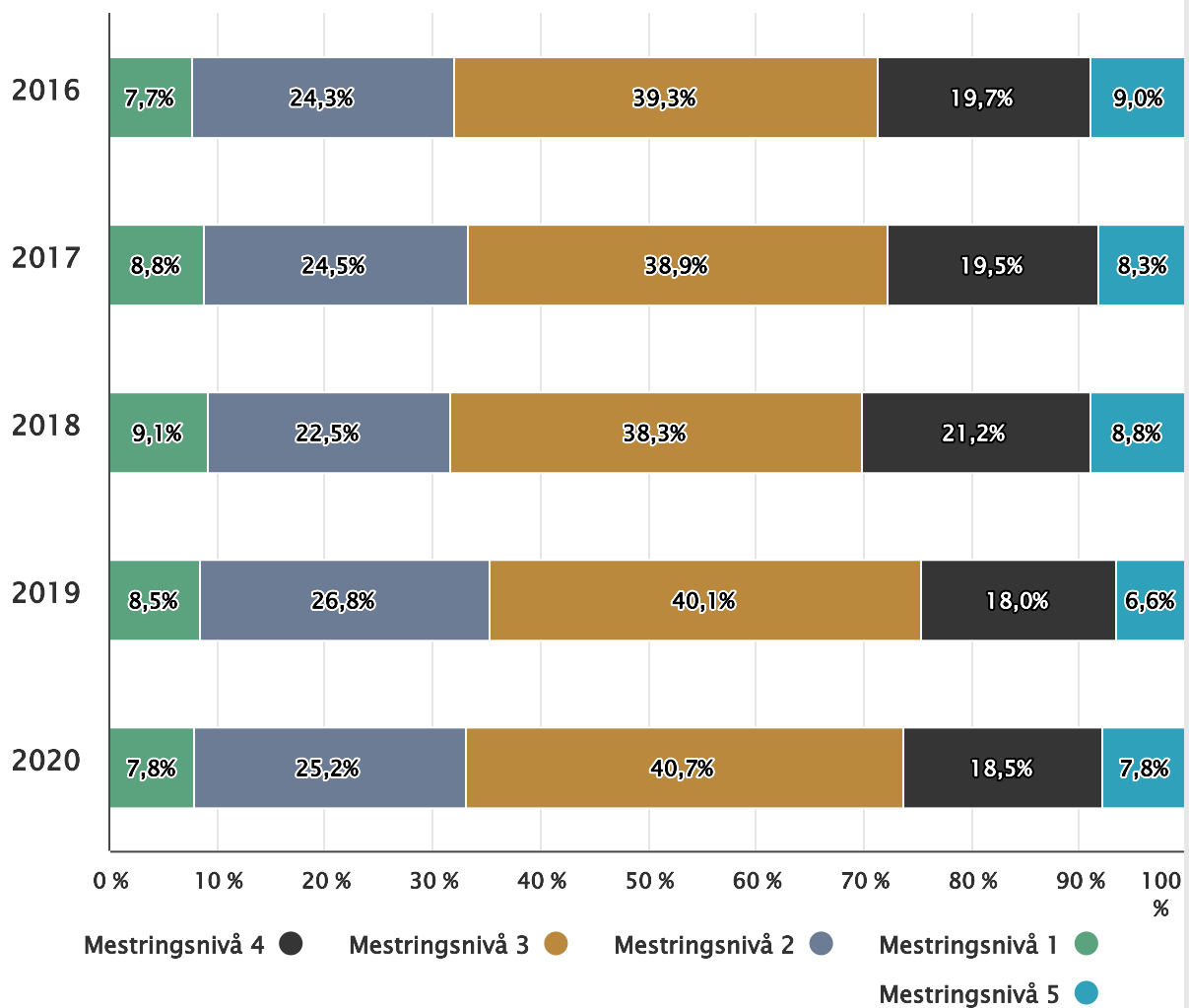
I regning har andelen gutter på de to laveste mestringsnivåene gått opp fra i fjor, og er nå den høyeste på de siste fem årene. Samtidig går andelen gutter på de to høyeste mestringsnivåene noe ned. Selv om det er en liten nedgang i andelen jenter på de to laveste mestringsnivåene og en liten økning i andelen på de to høyeste mestringsnivåene i år sammenlignet med i fjor, så er årets resultat for jentene det nest svakeste på de siste fem årene.

Gutter fordelt på mestringsnivå i regning 8. trinn

	2016	2017	2018	2019	2020
Mestringsnivå 1	6,9%	6,7%	8,2%	6,2%	7,7%
Mestringsnivå 2	20,5%	20,0%	19,6%	19,9%	21,5%
Mestringsnivå 3	38,6%	36,4%	36,6%	36,7%	36,3%
Mestringsnivå 4	21,6%	23,7%	23,9%	23,3%	21,7%
Mestringsnivå 5	12,5%	13,3%	11,7%	13,8%	12,8%

Jenter fordelt på mestringsnivå i regning 8. trinn

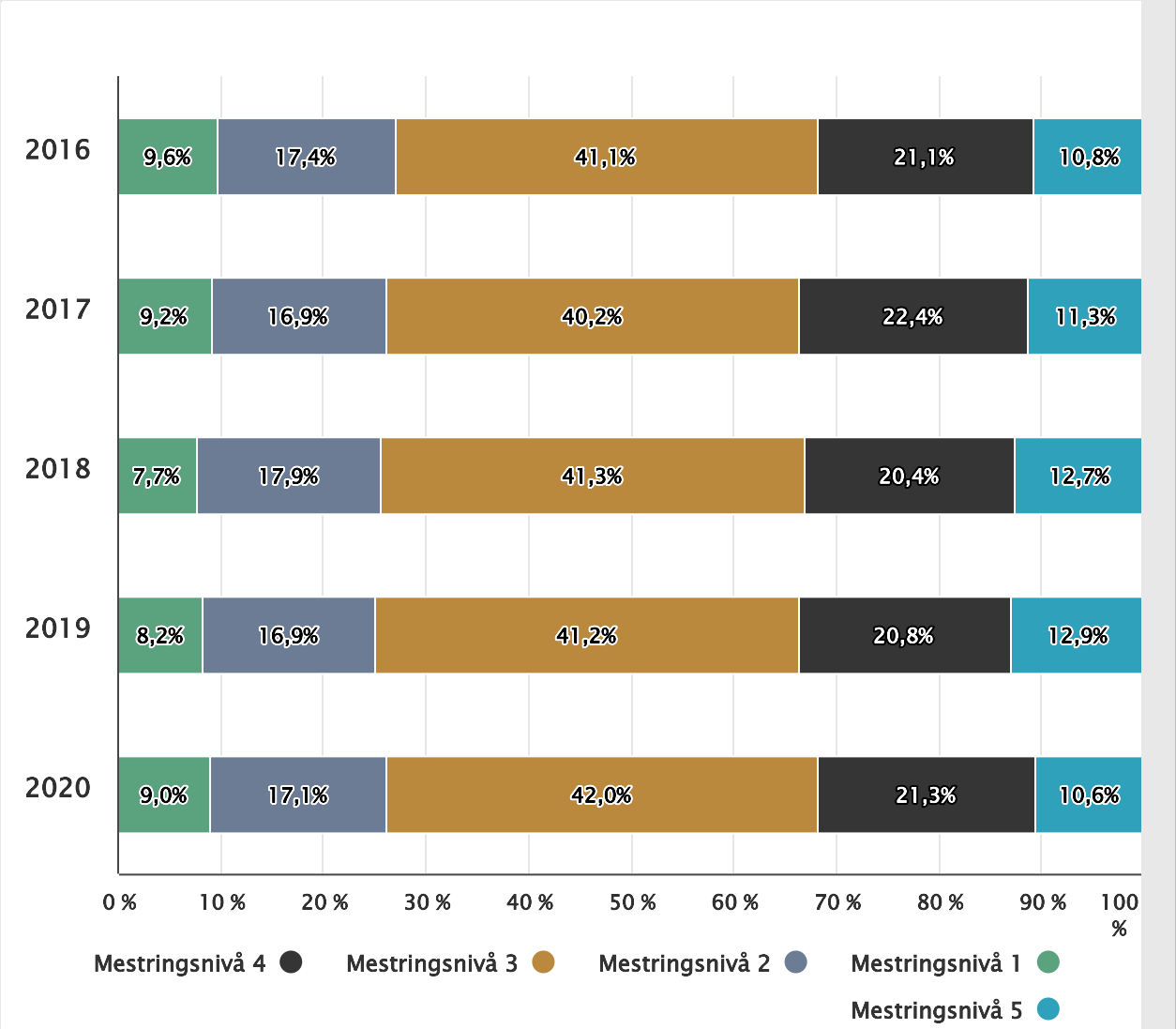
	2016	2017	2018	2019	2020
Mestringsnivå 1	7,7%	8,8%	9,1%	8,5%	7,8%
Mestringsnivå 2	24,3%	24,5%	22,5%	26,8%	25,2%
Mestringsnivå 3	39,3%	38,9%	38,3%	40,1%	40,7%
Mestringsnivå 4	19,7%	19,5%	21,2%	18,0%	18,5%
Mestringsnivå 5	9,0%	8,3%	8,8%	6,6%	7,8%

^ Gutter og jenter i engelsk, 8. trinn

Engelsk, gutter og jenter 8. trinn

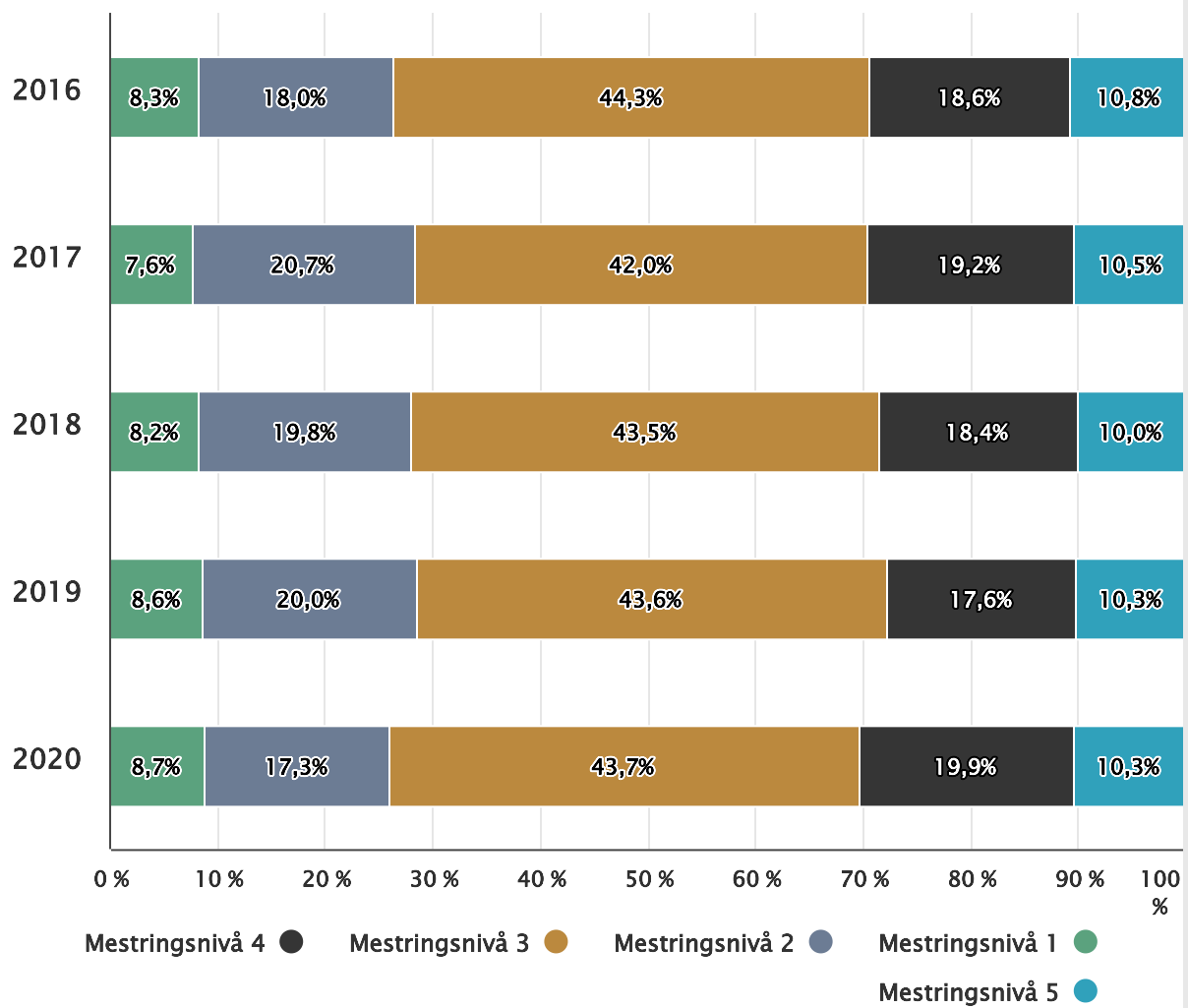
I engelsk øker andelen gutter på de to laveste mestringsnivåene sammenlignet i fjor. Samtidig går andelen gutter på de to høyeste mestringsnivåene ned. For jenter er utviklingen motsatt. Andelen jenter som presterer på de laveste mestringsnivåene går ned, men andelen jenter på de høyeste mestringsnivåene går opp.

Gutter fordelt på mestringsnivå i engelsk 8. trinn

	2016	2017	2018	2019	2020
Mestringsnivå 1	9,6%	9,2%	7,7%	8,2%	9,0%
Mestringsnivå 2	17,4%	16,9%	17,9%	16,9%	17,1%
Mestringsnivå 3	41,1%	40,2%	41,3%	41,2%	42,0%
Mestringsnivå 4	21,1%	22,4%	20,4%	20,8%	21,3%
Mestringsnivå 5	10,8%	11,3%	12,7%	12,9%	10,6%

Jenter fordelt på mestringsnivå i engelsk 8. trinn

	2016	2017	2018	2019	2020
Mestringsnivå 1	8,3%	7,6%	8,2%	8,6%	8,7%
Mestringsnivå 2	18,0%	20,7%	19,8%	20,0%	17,3%
Mestringsnivå 3	44,3%	42,0%	43,5%	43,6%	43,7%
Mestringsnivå 4	18,6%	19,2%	18,4%	17,6%	19,9%
Mestringsnivå 5	10,8%	10,5%	10,0%	10,3%	10,3%

Guttene presterer altså noe svakere på alle de tre prøvene i år sammenlignet med i fjor. Jentene presterer også noe svakere enn i fjor i lesing. Jentene har imidlertid forbedret resultatene noe i både engelsk og regning. Men jentenes resultat i regning er allikevel det nest svakeste på de siste fem årene.

Dobbelt så mange på høyeste mestringsnivå på 9. trinn som på 8. trinn

Elever på 9. trinn gjennomfører de samme nasjonale prøvene i lesing og regning som elever på 8. trinn. Elevene på 9. trinn presterer i snitt fire skalapoeng mer i lesing og tre skalapoeng mer i regning enn elevene på 8. trinn. Fordi elevene på 9. trinn har gått ett år lenger på skolen, og er ett år eldre, samsvarer dette med vår forventning om at de vil prestere bedre på prøven enn elevene på 8. trinn.

Andelen elever som presterer på laveste mestringsnivå på 9. trinn er redusert, og det er dobbelt så mange som presterer på høyeste mestringsnivå, sammenlignet med på 8. trinn.

Om statistikken

Resultatene fra nasjonale prøver blir publisert på en skala der det nasjonale gjennomsnittet er 50 skalapoeng. Elevene blir ut ifra antall skalapoeng fordelt på ulike mestringsnivåer. Det er fem mestringsnivåer på 8. trinn.

Måling av utvikling over tid startet i 2014 for engelsk og regning, og i 2016 for lesing. Grensene for hvert av mestringsnivåene ble fastsatt samme år. Måling av utvikling over tid og fastsatte grenser for mestringsnivåer gjør at vi kan se om resultatene endrer seg fra år til år. Først etter flere år kan vi si noe om hva som er en trend.

For å kunne måle utvikling over tid, trenger vi en felles skala. For å få til dette, lenker vi prøvene fra ulike år sammen ved hjelp av såkalte ankeroppgaver. Et lite og tilfeldig utvalg elever gjennomfører en versjon av prøven som inneholder både ankeroppgaver og oppgaver som er felles med den prøven resten av elevene gjennomfører.